

Verslag van werkzaamheden dekenberaad 2017

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Organisatie dekenberaad	5
2.1	Algemeen	5
2.2	Samenstelling en werkwijze	5
2.1.1	Ondersteuning	5
2.1.2	Unit Financieel Toezicht Advocatuur	5
2.3	Vergaderingen	6
2.4	Zichtbaarheid dekenberaad	6
3	Prioriteiten voor 2017	8
4	Activiteiten	10
4.1	Toezicht	10
4.1.1	Opgave nieuw kantoor	10
4.1.2	Centrale controle op de verordening over 2016	10
4.1.3	Kantoorbezoeken	11
4.1.4	Onderzoek door de deken	12
4.1.5	Risico gestuurd toezicht	12
4.1.6	Signaaluitwisseling ketenpartners	13
4.1.7	Financieel toezicht	14
4.1.8	Wwft toezicht	15
4.1.9	Toezicht op kwaliteit	16
4.2	Klachtbehandeling	16
4.3	Handhaving	17
4.3.1	Aanpassing Beleidsregel bestuursrechtelijke handhaving advocatuur en Beleidsregel handhaving Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme	17
4.3.2	Handhaving gedragsregel 2 lid 2	17
4.4	Overige activiteiten	17
4.4.1	Harmonisering beleid stagiaire-ondernemer	17
4.4.2	Kwaliteitsbevordering	17
4.4.3	Professionalisering	18
4.5	Vooruitzicht activiteiten 2018	18
4.5.1	Evaluatie Wet positie en toezicht advocatuur	19
5	Verantwoording	20
5.1	Klachtregistratie	20
5.2	Kantoorbezoeken	22

5.3	Specifiek toezicht dossiers	24
6	BIJLAGEN	25
	Bijlage 1 – Samenstelling dekenberaad 2017	25
	Bijlage 2 – Resultaten Centrale controle op de verordening	26
	Bijlage 3 – Aantallen reguliere onderzoeken unit FTA 2017	29
	Bijlage 4 – Resultaten klachtregistratie 2017	30
	Bijlage 5 – Resultaten kantoorbezoeken 2017	35
	Bijlage 6 – Resultaten s-dossiers 2017	37
	Bijlage 7 – Resultaten bestuursrechtelijke handhaving 2017	40

1 Inleiding

Voor u ligt het verslag van werkzaamheden van het dekenberaad over 2017. Net als voorgaande jaren brengen de dekens u via dit verslag op de hoogte gebracht van de ontwikkelingen in en de 'resultaten' van het toezicht op advocaten.

Iedere deken is de toezichthouder op de advocaten die kantoor houden in zijn of haar arrondissement. De dekens komen maandelijks bijeen in het dekenberaad en richten zich daarin op het formuleren van gezamenlijke uitgangspunten voor beleid, harmonisatie en versterking van toezicht, handhaving en klachtbehandeling, mede aan de hand van de voor dat jaar vastgestelde speerpunten. Hierbij worden ook de door het college van toezicht geformuleerde aanbevelingen meegenomen.

Naast een kort overzicht van de samenstelling en werkwijze van het dekenberaad (hoofdstuk 2) en een overzicht van de prioriteiten voor 2017 (hoofdstuk 3) wordt in dit verslag de activiteiten van de dekens en het dekenberaad beschreven (hoofdstuk 4). In hoofdstuk 5 en in de zeven bijlagen wordt verantwoording gegeven over de klachten die zijn behandeld en het toezicht dat is uitgeoefend.

Pieter van Regteren Altena
Voorzitter Dekeneraad

2 Organisatie dekenberaad

2.1 Algemeen

Het dekenberaad is het overlegorgaan waarin alle dekens van de orden in de arrondissementen met elkaar overleggen over de wijze waarop zij hun toezichttaken en -bevoegdheden uitoefenen en klachten behandelen. Dit betekent dat het dekenberaad als zodanig geen besluiten neemt, maar dat als er iets besloten wordt dit door alle elf de dekens individueel wordt gedaan en uitgevoerd. De dekens nemen aan dit overleg deel zowel als toezichthouder en klachtbehandelaar en als voorzitter van de raad van de orde in het arrondissement. Het dekenberaad vindt zijn grondslag in de Verordening op de advocatuur (Voda).¹

2.2 Samenstelling en werkwijze

Alle dekens van de orden in de arrondissementen gezamenlijk vormen het dekenberaad. De algemeen deken en algemeen secretaris van de Nederlandse orde van advocaten (NOvA) nemen deel aan het overleg van het dekenberaad, tenzij het dekenberaad anders beslist.

De voorzitter van het dekenberaad was tot 31 maart 2017 mr. Emilie van Empel, deken Zeeland-West-Brabant. Vanaf die datum heeft mr. Pieter van Regteren Altena, deken Amsterdam, die taak overgenomen. De rol van technisch voorzitter wordt vervuld door drs. Niels Hupkes MSc van de NOvA. De functie van technisch voorzitter bewerkstelligt een verdere professionalisering en afstemming tussen de dekens en de NOvA, waaronder ook de unit Financieel Toezicht Advocatuur (hierna: unit FTA) valt.

2.1.1 Ondersteuning

Het dekenberaad werd in 2017 ondersteund door een secretariaat, bestaande uit medewerkers van de afdeling Toezicht van de NOvA. Onder aansturing van de technisch voorzitter draagt het secretariaat zorg voor structurele ondersteuning van de elf lokale orden van advocaten. Ook draagt het secretariaat dekenberaad er aan bij dat er afstemming plaatsvindt tussen het dekenberaad enerzijds en de adjunct-secretarissen en ondersteunende bureaus anderzijds. Op die manier wordt de beoogde harmonisatie bewerkstelligd. Vanaf 1 januari 2018 wordt het secretariaat gevormd door een medewerker van de Amsterdamse orde van advocaten

Het dekenberaad wordt indien nodig ook bijgestaan door de manager communicatie van de NOvA. Zij is regelmatig bij vergaderingen van het dekenberaad aanwezig en heeft een adviserende rol daar waar het de communicatie en zichtbaarheid vanuit het dekenberaad betreft. In concrete gevallen waarin advocaten (mogelijk) in de media ter sprake komen, doen de dekens daarnaast een beroep op de medewerkers van de afdeling communicatie van de NOvA.

2.1.2 Unit Financieel Toezicht Advocatuur

Onderdeel van de NOvA is de unit FTA. De dekens maken in de eerste plaats gebruik van de unit FTA bij de voorbereiding van kantoorbezoeken. In alle arrondissementen worden standaard voorafgaand bij alle kantoorbezoeken de jaarcijfers van de kantoren opgevraagd en worden deze voor een deskresearch naar de unit FTA gestuurd. Indien de unit FTA wordt ingeschakeld voor een deskresearch, worden de uitkomsten van de deskresearch bij de deken aangeleverd met, indien van toepassing, een lijst met vragen en aandachtspunten ten behoeve van het kantoorbezoek. Dat komt de effectiviteit van het kantoorbezoek ten goede en helpt bij het vroegtijdig signaleren van (mogelijke) financiële problemen.

In de tweede plaats kan de deken de unit FTA inschakelen als het gaat om individuele controle en onderzoeken bij advocaten met specifiek de financiën als aandachtspunt. Medewerkers van de unit FTA

¹ Paragraaf 2.1.2 van de Verordening op de advocatuur.

kunnen de deken vergezellen bij het kantoorbezoek of voeren op verzoek van een deken zelfstandig onderzoek uit bij een kantoor. Daarnaast doet de unit proactief themaonderzoek en kan de unit FTA worden ingeschakeld om te ondersteunen in het kader van de Wwft (§ 4.1.8). Ook voor de Wwft geldt dat dat kan door middel van een deskresearch of door middel van (assistentie bij) een kantoorbezoek. De unit FTA levert een substantiële bijdrage aan het uitvoeren van onderzoeken en het proactieve toezicht. Dit alles onder verantwoordelijkheid van de deken.

2.3 Vergaderingen

In 2017 is het dekenberaad elf keer bijeengewees. De reguliere bijeenkomsten vonden plaats in Utrecht. Tijdens die bijeenkomsten is gesproken over zeer uiteenlopende onderwerpen. De onderwerpen hebben één ding gemeen: ze houden allen verband met de toezichttaak van de deken en de werkzaamheden van het dekenberaad zoals genoemd in artikel 2.6 van de Voda. Zo wordt bijvoorbeeld elk dekenberaad casuïstiek besproken. Iedere deken kan tijdens het dekenberaad casus inbrengen om daarover van gedachten te wisselen met de andere deken.

De bijeenkomst van februari vond plaats in Arnhem, waar anderhalve dag was uitgetrokken om dieper in te kunnen gaan op een aantal onderwerpen en om een cursus te volgen. Zo is onder andere uitgebreid gesproken over de toekomst van het toezicht, waaronder de rol van het financieel toezicht. Het dekenberaad van november 2017 vond plaats in Utrecht, zoals gebruikelijk in samenhang met het jaarlijkse Jonge Balie congres.

Gedurende het jaar heeft het dekenberaad een aantal gasten ontvangen. Te gast zijn onder andere geweest mevrouw mr. J.G. Vegter (D-G Rechtspleging en Rechtshandhaving ministerie van V&J), mevrouw mr. M.J. Bloos (HOvJ Functioneel Parket) en de heer mr. F.K.G. Westerbeke (HOvJ Landelijk Parket), de heer mr. V.T.R.W. van Thiel (CI Officier van Justitie) en mevrouw mr. B. Wind (CI Officier van Justitie Parket Amsterdam) en het college van toezicht. Daarnaast heeft in 2017 verscheidene keren een waarnemend en/of beoogd deken deelgenomen aan het dekenberaad. Dit ter vervanging van een deken die verhinderd was of om alvast mee te lopen ter voorbereiding op het aankomende dekenaat.

Ook hebben de deken, op uitnodiging van mr. J.G. Vegter, directeur-generaal bij het ministerie van J&V, in november 2017 gesproken met vertegenwoordigers van het ministerie van J&V over de toekomst van de advocatuur. Daarbij was ook de landelijk deken aanwezig. Afgesproken is dat dit soort bijeenkomsten zullen worden herhaald.

2.4 Zichtbaarheid dekenberaad

De deken willen door middel van communicatie naleefgedrag stimuleren, draagvlak creëren en het werk en de resultaten van het toezicht zichtbaarder maken.

Het jaarplan van het dekenberaad en de daarbij behorende activiteiten zijn leidend voor de uitingen van het dekenberaad. Om die reden wordt ieder jaar steeds het meest recente [jaarplan](#) voor eenieder toegankelijk op de website van de NOvA geplaatst. Ook het meest recente jaarverslag is openbaar en te vinden op de genoemde website. Op grond van artikel 2.24, tweede lid van de Voda wordt het verslag van werkzaamheden eveneens ter kennis gebracht van het college van afgevaardigden en het college van toezicht.

Naar aanleiding van de speerpunten van het dekenberaad voor 2017 is in de lokale nieuwsbrieven aandacht besteed aan het thema kwaliteitsbevordering en privacy en gegevensbeveiliging. Met betrekking tot kwaliteitsbevordering hebben de deken advocaten opgeroepen om alvast deel te nemen aan een vorm van gestructureerde feedback, ook al is de wijzigingsverordening kwaliteitstoetsen nog niet in werking getreden. Met betrekking tot privacy en gegevensbescherming hebben de deken advocaten gewezen op de komst van de Algemene Verordening Gegevensbescherming en de

meldplicht datalekken. De dekens achten het van belang dat advocaten bekend zijn met de wijzigingen in de regelgeving over gegevensbescherming en met datalekken en het voorkomen daarvan. Advocaten zijn er ook op gewezen dat zij zich kunnen verzekeren tegen cyberrisico's. Deze risico's vallen namelijk niet standaard onder de beroepsaansprakelijkheidsverzekering.

Voor advocaten die (willen) stoppen met de praktijk hebben de dekens een aantal handvatten gegeven waar ze dan aan moeten denken. Deze informatie is [hier](#) te vinden.

De dekens hebben met hun leden van de raad en stafmedewerkers van de bureaus gereageerd op twee consultaties vanuit de NOvA. Daarbij ging het om de consultatie van de nieuwe gedragsregels en de consultatie van de contouren voor de BA 2020.

3 Prioriteiten voor 2017

De dekens stellen jaarlijks een jaarplan vast met daarin de speerpunten voor het komende jaar. In het jaarplan 2017 zijn vier speerpunten voor het toezicht in 2017 geformuleerd. Bij het formuleren van de speerpunten is rekening gehouden met de reguliere (toezicht-) activiteiten van de dekens en de lokale orde bureaus. De reeds aanwezige toezichtfunctie en de klachtbehandeling worden uiteraard gecontinueerd. Verder is rekening gehouden met de bevindingen van het college van toezicht.²

In het jaarplan voor 2017 zijn de speerpunten als volgt verwoord:

1. Wwft (§ 4.1.8)

Ook dit jaar is de wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) een speerpunt voor de dekens. Drie aspecten krijgen in 2017 extra aandacht. Medio 2017 is een wijziging van de Wwft voorzien. Aanleiding is de verplichte implementatie van de 4e Europese antiwitwasrichtlijn. Zoals nu voorzien kunnen de voorgestelde wijzigingen een behoorlijke impact hebben op advocaten en advocatenkantoren. Om die reden zullen de dekens ook in 2017 de naleving van de Wwft en van de op handen zijnde wijzigingen controleren. Daarnaast blijven de dekens de naleving van de meldingsplicht controleren en is aandacht voor het gebruik van de derdengeldenrekening in relatie tot witwassen. Uit een aantal recente casus blijkt dat de derdengeldrekening van de advocaat mogelijk wordt gebruikt voor transacties die verband zouden kunnen houden met witwassen. Tijdens onder andere kantoorbezoeken wordt hier extra op gecontroleerd.

2. Kwaliteitsbevordering (§ 4.4.2)

In 2017 treedt naar verwachting artikel 26 van de Advocatenwet in werking. Dit artikel bevat de verplichting voor de algemene raad om kwaliteitstoetsen bij advocaten uit te voeren. De algemene raad heeft de inrichting van de kwaliteitstoetsen op zodanige wijze vormgegeven dat advocaten verplicht worden elk jaar deel aan een vorm van gestructureerde feedback te voldoen. Deze verplichting wordt nader uitgewerkt in de Voda en in de Regeling op de advocatuur (Roda). Zoals het voorstel nu luidt, kan de advocaat kiezen tussen drie vormen van gestructureerde feedback: intervisie, peer review en gestructureerd intercollegiaal overleg.

Aangezien deze verplichting is neergelegd in de Voda en de Roda is het aan de dekens om hier, net als bij andere verplichtingen, toezicht op te houden. De dekens zijn groot voorstander van kwaliteitsbevordering en vinden het dan ook belangrijk om vanaf de inwerkingtreding van deze nieuwe verplichting aandacht te besteden aan dit onderwerp. Het gaat de dekens vooruitlopend op inwerkingtreding van de verplichting vooral om bewustwording. De dekens zullen hier blijvend de aandacht voor vragen, bijvoorbeeld bij ieder kantoorbezoek.

3. Stagiaire-ondernemers (§ 4.4.1)

De stagiaire-ondernemer is de stagiaire die de praktijk voor eigen rekening en risico uitoefent. Deze stagiaires zijn, in tegenstelling tot andere stagiaires, zelf verantwoordelijk voor hun inkomsten en investeringen (dus bijvoorbeeld ook de beroepsopleiding). Om die reden gelden er strenge eisen om als stagiaire-ondernemer aan de slag te kunnen. Zo moet er een realistisch ondernemingsplan ingediend worden bij de raad van de orde en is er een financiële buffer nodig om te kunnen starten en om de continuïteit van de praktijkvoering te kunnen garanderen.

De dekens zien een stijging van het aantal vragen over het worden van stagiaire-ondernemer. Gelet op de marktomstandigheden is dat niet vreemd; veel kantoren nemen niet zomaar stagiaires meer aan. Om dan toch als advocaat aan de slag te kunnen is het worden van

² De speerpunten zijn overgenomen uit het Jaarplan dekenberaad 2017 en om die reden in de toekomstige tijd geformuleerd.

stagiaire-ondernemer een optie. Het toenemend aantal personen dat als stagiaire-ondernemer aan de slag wil in combinatie met de risico's die deze stagiaires lopen is voor de dekens aanleiding om extra aandacht te besteden in 2017 aan de stagiaire-ondernemer.

4. Privacy en gegevensbeveiliging (§ 2.4)

De dekens vinden privacy en gegevensbeveiliging een belangrijk onderwerp, omdat op dit gebied veel gebeurt. Zo is op 24 mei 2016 de Algemene Verordening Gegevensbescherming in werking getreden. Deze Europese verordening heeft directe werking en wordt van toepassing op 25 mei 2018. Op dat moment is de Wet bescherming persoonsgegevens niet meer van toepassing en dienen alle organisaties te voldoen aan deze verordening. Daarnaast geldt sinds 1 januari 2016 de meldplicht datalekken. Ook KEI en het digitaal procederen zijn ontwikkelingen die van belang zijn voor de privacy en gegevensbeveiliging.

Afgelopen jaar is op lokaal en landelijk niveau veel gedaan aan bewustwording en het vergroten van kennis op dit gebied bij zowel advocaten als dekens. De dekens menen echter dat dit nog maar het begin is en vinden het belangrijk dat dit onderwerp in 2017 prominent op de agenda staat.

4 Activiteiten

In onderstaand overzicht treft u de door de deken in 2017 uitgevoerde werkzaamheden aan.

4.1 Toezicht

De deken is op grond van de Advocatenwet belast met het toezicht op de naleving door advocaten van de voor hen geldende wet- en regelgeving. De deken is toezichthouder in de zin van artikel 5:11 Algemene wet bestuursrecht: *'een persoon, bij of krachtens wettelijk voorschrift belast met het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens enig wettelijk voorschrift'*.

De deken houdt op grond van artikel 45a van de Advocatenwet toezicht op:

- het bepaalde bij of krachtens de Advocatenwet;
- de zorg die advocaten behoren te betrachten ten opzichte van degenen wiens belangen zij als zodanig behartigen of behoren te behartigen;
- inbreuken op verordeningen van de Nederlandse orde van advocaten;
- enig handelen of nalaten dat een behoorlijk advocaat niet betaamt; en
- de naleving van het bepaalde bij of krachtens de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme.

Om goed toezicht te kunnen houden hanteert de deken verschillende toezichtinstrumenten en methoden. Deze worden hier nader toegelicht.

4.1.1 Opgave nieuw kantoor

Ieder nieuw kantoor wordt bij de start verzocht de opgave nieuw kantoor (ONK) in te vullen en aan de deken gegevens te verstrekken over o.a. de externe presentatie, samenwerking, beroepsaansprakelijkheidsverzekering, stichting derdengelden en geheimhouding. Deze informatie geeft de deken een goed beeld van de organisatie van het nieuwe kantoor en van de wijze waarop de verbonden advoca(a)t(en) voldoe(t)n aan de geldende regelgeving.

4.1.2 Centrale controle op de verordening over 2016

De jaarlijks terugkerende centrale controle op de verordening (CCV) is voor de deken ook een belangrijk instrument in het kader van toezicht. In de CCV verklaren advocaten en kantoren of en op welke wijze zij het voorgaande jaar de bepalingen uit de Verordening hebben nageleefd. Dit gebeurt via een individuele opgave en een kantooropgave. De CCV bestaat uit verschillende categorieën vragen die betrekking hebben op de bepalingen uit de Verordening die op de advocaat van toepassing zijn. Naar aanleiding van de opgave kunnen bewijsstukken worden opgevraagd. Indien een advocaat desgevraagd niet kan aantonen dat hij in het voorgaande jaar aan de voor hem geldende wet- en regelgeving voldeed, kan de deken hem uitnodigen voor een gesprek, een kantoorbezoek afleggen en/of besluiten over te gaan tot het indienen van een dekenbezwaar of het opleggen van een bestuursrechtelijke maatregel.

In 2017 is de controle over 2016 uitgevoerd. Begin januari heeft de NOvA, namens de deken van acht arrondissementen, advocaten en kantoren uitgenodigd opgave te doen in het kader van de CCV. De drie andere arrondissementen hebben dit jaar meegedaan aan de pilot vernieuwde CCV.

Advocaten en kantoren die niet tijdig opgave hebben gedaan, zijn overgedragen aan de deken en door de deken en hun medewerkers benaderd voor verdere actie. Na ontvangst van de opgaves van advocaten en kantoren die direct opgave hebben gedaan, heeft de afdeling Toezicht van de NOvA de eerste aanschrijving verzorgd, indien uit de opgave bleek dat de advocaat of het kantoor in 2016 niet had voldaan aan de geldende wet- en regelgeving. Daarbij kregen alle advocaten en kantoren de opdracht om hun tekortkomingen te herstellen. Vier arrondissementen hebben hierna zelf de opgaves

afgehandeld. De afdeling Toezicht heeft zorggedragen voor beoordeling en afhandeling van de opgaves in alle overige arrondissementen. De resultaten van de CCV 2017 zijn te vinden in bijlage 2.

Pilot Centrale controle op de verordening over 2016

De CCV bestaat sinds 2002 en is aan verandering toe. Alle toezichtinstrumenten worden op termijn bot en ook de komst van de nieuwe Advocatenwet en Voda is aanleiding om de CCV ingrijpend te wijzigen. Nog steeds zal de naleving van de Verordening worden gecontroleerd. De focus zal echter meer liggen op het normbesef van advocaten. Van belang wordt geacht dat de advocaat niet alleen de geldende regels naleeft, maar ook de herkomst van de regels en het belang dat er mee gediend is kent en begrijpt. In 2016 heeft om die reden in het arrondissement Zeeland-West-Brabant de pilot Vernieuwde CCV plaatsgevonden. In 2017 is de pilot voortgezet en hebben ook de arrondissementen Overijssel en Noord-Nederland meegedaan. Advocaten en kantoren in deze arrondissementen hebben niet deelgenomen aan de reguliere CCV, maar zijn uitgenodigd opgave te doen aan de hand van een nieuwe vragenlijst.

In de pilot wordt veel meer aandacht besteed aan de ratio achter de regelgeving. Tegelijkertijd verklaren advocaten op hoofdlijnen dat ze voldoen aan de regelgeving in plaats van op detailniveau. Dit betekent dat advocaten meer dan voorheen het geval was op de hoogte dienen te zijn van de geldende regelgeving bij het beantwoorden van de vragen.

De pilot is ook dit jaar weer als positief ervaren; niet alleen in Zeeland-West-Brabant, maar ook in Overijssel en Noord-Nederland. Uiteraard zijn er enkele verbeterpunten geïdentificeerd, zoals te verwachten is bij een pilot. Deze zagen vooral op de formulering van vragen en worden meegenomen in de toekomstige vragenlijst.

Hiermee is de pilotfase afgerond. In 2018 wordt de nieuwe CCV landelijk ingevoerd. Alle arrondissementen gaan dan werken met de nieuwe vragenlijst. Tevens zal uitvoering daarvan niet meer plaatsvinden bij de NOvA, maar wordt de gehele CCV afgehandeld door de lokale orden zelf. Bij de nieuwe kantoorautomatisering van de lokale orden is daarmee rekening gehouden.

4.1.3 Kantoorbezoeken

Een van de instrumenten die de deken gebruikt om toezicht te houden is het kantoorbezoek. Het kantoorbezoek dient om zicht te houden op de naleving van de Advocatenwet, de Voda en de Gedragsregels en om efficiënte waarneming van geval van calamiteit mogelijk te maken. Jaarlijks bezoekt de deken, in samenwerking met zijn raad van de orde en bureaumedewerkers, ten minste 10 procent van alle kantoren in zijn arrondissement. Een deel van deze kantoren wordt aselekt geselecteerd. Een kantoorbezoek kan ook worden afgelegd naar aanleiding van een signaal.³ Dit instrument helpt bij het signaleren van eventuele overtredingen en biedt de deken de mogelijkheid tijdig in te grijpen. Daarnaast geeft een kantoorbezoek de deken de mogelijkheid om relevante wet- en regelgeving expliciet onder de aandacht te brengen en waar nodig op bij te sturen. Een overigens belangrijke functie van de kantoorbezoeken is het bevorderen van draagvlak. Een kantoorbezoek biedt de mogelijkheid aan kantoren om de deken of diens plaatsvervanger of ander lid van de orde en de aanwezige stafjurist vragen te stellen.

Bij de kantoorbezoeken wordt de best practice kantoorbezoeken, inclusief vragenlijst gehanteerd. Deze vragenlijst wordt continu geëvalueerd en wanneer nodig besproken in het dekenberaad en het adjunctenoverleg en opnieuw vastgesteld. Begin 2017 is de vragenlijst uitgebreid op het punt van de Wwft, zodat degene die het kantoorbezoek aflegt meer houvast heeft bij het controleren van de naleving van de Wwft. Daarnaast is de vragenlijst geactualiseerd naar aanleiding van de aangepaste regelgeving over derdengelden.

³ Zie voor de verantwoording van de kantoorbezoeken § 5.2 en bijlage 5.

Het merendeel van de kantoorbezoeken vindt plaats in goed overleg met het kantoor en zonder dat de deken dwangmiddelen hoeft in te zetten. De ervaring is dat veel kantoren een bezoek juist erg op prijs stellen. Advocaten die weigeren aan een kantoorbezoek mee te werken worden voor de tuchtrechter gebracht. Het is inmiddels vaste (tucht)rechtspraak dat het kantoorbezoek een onmisbaar instrument is voor de deken om zijn toezichthoudende taak uit oefenen en dat advocaten hier hun onvoorwaardelijke medewerking aan moeten verlenen.⁴

Een regulier kantoorbezoek op basis van een signaal, of risico gestuurde of willekeurige selectie, in totaal 10 procent van de kantoren, dient niet te worden verward met een kantooronderzoek waarbij een of meer specifieke aspecten van de praktijkvoering onderwerp van onderzoek zijn

Schriftelijke vastlegging van afspraken met cliënten

In de eerste helft van 2017 is tijdens de kantoorbezoeken extra aandacht besteed aan de schriftelijke vastlegging van afspraken met cliënten. Dit onderwerp was een speerpunt uit 2016 en kwam voort uit een risico identificatie sessie, gehouden in het kader van de pilot risico gestuurd toezicht (§ 4.1.5). Om voldoende data te verzamelen voor het onderzoek is de controle van dit speerpunt in 2017 voortgezet.

Tijdens de kantoorbezoeken is extra gecontroleerd op de aanwezigheid van een opdrachtbevestiging. Deze informatie is geanonimiseerd vastgelegd om vervolgens te kunnen onderzoeken of er bepaalde risicoprofielen zijn vast te stellen. Wanneer bij een kantoorbezoek een (of meer) onvolkomenheid (heden) is (zijn) geconstateerd en niet direct opgelost, is daarvan een s-dossier gemaakt.⁵

4.1.4 Onderzoek door de deken

De deken kan naar aanleiding van een signaal, incident of klacht over een advocaat of kantoor een onderzoek starten. Het kan dan bijvoorbeeld gaan om een signaal van een ketenpartner maar ook bevindingen bij een kantoorbezoek kunnen aanleiding geven tot nader onderzoek. Als uitgangspunt geldt dat alle signalen die de deken ontvangt in beginsel worden onderzocht. Voor ieder onderzoek wordt een zogenaamd Specifiek toezicht dossier geopend. In § 5.3 is de verantwoording van deze S-dossiers te vinden.

De deken kan in het kader van een onderzoek nadere inlichtingen opvragen bij een advocaat. Op welke wijze dit gebeurt is afhankelijk van de aanleiding en de aard van het onderzoek. Soms volstaat één telefoontje waarin de advocaat de benodigde toelichting verschaft. De deken kan de inlichtingen ook schriftelijk opvragen of een advocaat uitnodigen om de casus mondeling te bespreken. Deze bespreking kan plaatsvinden op het bureau van de orde in het arrondissement of op het kantoor van de advocaat. Zo'n bezoek verschilt van een regulier kantoorbezoek, waarin de praktijkvoering in den brede wordt doorgenomen (zie § 4.1.3). In 2016 is gebleken dat dit verschil niet voor alle advocaten duidelijk is. Om die reden is in 2017 de handreiking toezicht en handhaving door de deken aangepast. In de handreiking wordt uitgebreid aandacht besteed aan de manier waarop de deken toezicht houdt, de instrumenten die hij daarbij inzet en het onderscheid daarin. De handreiking is door alle advocaten te raadplegen.

4.1.5 Risico gestuurd toezicht

Bij risico gestuurd onderzoek wordt de toezichtcapaciteit primair ingezet bij advocaten en/of kantoren die een relatief groot risico zouden kunnen vormen voor overtreding van de regelgeving. De deken gaat hierbij selectief te werk om op die manier de beschikbare capaciteit en middelen zo efficiënt mogelijk in te zetten. In dit verband zijn en worden risico's geïdentificeerd die de deken helpen bij het inrichten van zijn toezichtuitoefening. De dekens baseren hun beleid mede op de geïdentificeerde risico's, onder meer bij de keuze voor te bezoeken kantoren, het bepalen van prioriteiten en ter versterking van risicogestuurd toezicht.

⁴ Zie bijvoorbeeld de uitspraken van het van het Gerechtshof Amsterdam van 11 oktober 2016 (ECLI:NL:GHAMS:2016:4113) en van het Hof van Discipline van 17 oktober 2016 (ECLI:NL:TAHVD:2016:182).

⁵ Zie voor de verantwoording van de speerpunten bijlage 6.

In beginsel vormen risico's al het uitgangspunt voor het uitoefenen van toezicht door de deken. In 2017 is het risico gestuurd toezicht verder ontwikkeld. Hiertoe is een werkgroep van dekens, adjuncten en medewerkers van de NOvA opgericht om e.e.a. verder te brengen. De werkgroep heeft een overzicht gemaakt van het risico gestuurd toezicht zoals dat nu al plaatsvindt en de richting voor de toekomst beschreven. In 2018 wordt dat verder uitgewerkt en toegepast.

Pilot risico gestuurd toezicht

In 2015 is begonnen met de pilot risico gestuurd toezicht om op deze manier deze vorm van toezicht verder te ontwikkelen. Aan de hand van twee risico-identificatiesessies in de arrondissementen Den Haag en Noord-Holland zijn risico's geïdentificeerd. Deze zijn vervolgens opgenomen als speerpunten in het Jaarplan dekenberaad 2016.

De volgende stap in de pilot was het verzamelen van informatie over de geïdentificeerde risico's. Vanuit beide projectteams is een plan van aanpak gemaakt dat is voorgelegd aan het dekenberaad. Na goedkeuring van beide plannen is gestart met het verzamelen van informatie (data). Die informatie is bedoeld om de risico's te kunnen onderbouwen en aan de hand daarvan risicoprofielen te kunnen ontwikkelen. Gebleken is dat het verzamelen van informatie en het analyseren daarvan tijd kost. Om die reden is de pilot ook in 2017 voortgezet. Voor meer informatie over de pilot kengetallen zie § 4.1.7.2. De pilot schriftelijke vastlegging afspraken is halverwege 2017 afgerond en in het dekenberaad van oktober aan de dekens gepresenteerd. De resultaten van de pilot geven een goed beeld van hoe de dekens met de gebruikte methode risicoprofielen kunnen opstellen.

4.1.6 Signaaluitwisseling ketenpartners

De dekens onderschrijven het belang van een goede informatie-uitwisseling over het functioneren van advocaten in het kader van toezicht. Met verschillende partijen vindt op zowel formele als informele basis informatie-uitwisseling plaats. Belangrijke ketenpartners zijn onder meer de Raad voor Rechtsbijstand, de IND, het Openbaar Ministerie, de rechterlijke macht en de Belastingdienst.

Met de Raad voor Rechtsbijstand hebben de dekens formele afspraken gemaakt over informatie-uitwisseling.⁶ In een zo vroeg mogelijk stadium wordt informatie uitgewisseld over gedragingen van advocaten op grond waarvan (verscherpt) dekenaal toezicht nodig is en/of een inschrijving bij de Raad voor Rechtsbijstand zou kunnen worden doorgehaald. In 2017 zijn door de Raad 28 signalen aan dekens overgedragen. De afspraken tussen de dekens en de Raad zijn vastgelegd in een protocol en worden regelmatig geëvalueerd. Begin 2017 heeft weer een evaluatie plaatsgevonden. Het protocol is op een klein onderdeel gewijzigd, maar blijkt verder nog goed te voldoen.

Naast de uitwisseling van informatie met de Raad voor Rechtsbijstand voeren de dekens regelmatig overleg met andere partijen die beroepshalve te maken hebben met advocaten. Het gaat dan bijvoorbeeld om de hoofdofficier van justitie, de president van de rechtbank of de president van het gerechtshof. Deze overleggen hebben in beginsel een organisatorisch en informeel karakter, maar hieruit kunnen ook signalen voortkomen over incidenten met advocaten die de deken kan gebruiken bij de toezichtuitoefening en waarop hij actie kan ondernemen. De deken onderzoekt een dergelijk signaal altijd en geeft de aangever in grote lijnen terugkoppeling van de ondernomen acties. Indien een signaal aanleiding geeft tot het nemen van tuchtrechtelijke maatregelen, neemt de deken het signaal over en dient een dekenbezwaar in. Op deze manier wordt de ketenpartner niet zelf 'partij' bij de zaak.

Begin 2017 constateerden verschillende dekens dat rechters terughoudend zijn met het geven van signalen. De oorzaak daarvoor is tweeledig. Allereerst zijn rechters beducht voor repercussies als klachten bij de PG en wraking als rechter. Daarnaast hebben rechters de zorg dat signalen mogelijk

⁶ De afspraken met de Raad voor Rechtsbijstand in het kader van informatie-uitwisseling zijn te raadplegen op www.advocatenorde.nl onder het thema dekenberaad.

openbaar worden op grond van de Wob. Dat leidt in de praktijk tot minder signalen. Het spreekt voor zich dat de dekenen dit een onwenselijke ontwikkeling vinden; de dekenen ontvangen graag ieder signaal.

Specifiek in het kader van de vreemdelingenadvocatuur vindt overleg plaats met de voorzitter van de Vreemdelingenkamer van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State en met de IND. Deze overleggen worden gevoerd door één deken die belast is met de portefeuille vreemdelingenrecht. Van de overleggen doet deze deken altijd verslag in het dekenberaad en specifieke signalen over advocaten worden doorgegeven aan de deken wiens arrondissement het betreft.

Naar aanleiding van de werkafspraken die in 2016 gemaakt zijn met de Belastingdienst vindt met enige regelmaat overleg plaats met de Belastingdienst. Het overleg wordt gebruikt om geanonimiseerd casus te bespreken om zo te bepalen of de zaak zich leent voor het vragen van een ontheffing om de zaak niet-geanonimiseerd over te dragen aan de deken.

4.1.7 Financieel toezicht

Het financieel toezicht maakt een belangrijk onderdeel van het (proactieve) toezicht van de deken en de unit FTA ondersteunt de dekenen bij het financiële toezicht op verschillende manieren.

4.1.7.1 Regulier onderzoek

Allereerst gaat het dan om ondersteuning via reguliere onderzoeken. Daarbij maakt de unit FTA onderscheid tussen drie typen onderzoek. In de eerste plaats maken de dekenen gebruik van de unit FTA als het gaat om individuele onderzoeken bij advocaten met specifiek de financiën als aandachtspunt. Het gaat hier om financiële onderzoeken op verzoek van de deken, waarbij het onderzoeksdoel altijd 'de financiële soliditeit van het kantoor' is. In de tweede plaats kan ondersteuning door de unit FTA plaatsvinden door middel van deskresearch. De deken vraagt dan relevante financiële informatie op bij een kantoor, al dan niet voorafgaand aan of na afloop van het kantoorbezoek, en laat die informatie vervolgens beoordelen door de unit FTA op risico's in de financiële soliditeit van een kantoor. De unit FTA stelt een analyse op en adviseert de deken, zonder het kantoor te bezoeken. In de derde plaats kan de unit FTA ook ondersteuning bieden door middel van het bezoeken van een kantoor, al dan niet in aanwezigheid van de deken. Het gaat dan om inhoudelijke onderzoeken op verzoek van de deken naar risico's die niet direct de financiële soliditeit van het kantoor betreffen, maar juist andere financiële componenten (bijvoorbeeld gebruik derdengeldenrekening) en de wijze waarop de Wwft-regelgeving wordt nageleefd.

In 2017 hebben 29 financiële onderzoeken, 587 deskresearches en 19 inhoudelijke en/of Wwft onderzoeken plaatsgevonden. Voor de desk researches is dit een toename van 235 t.o.v. het jaar 2016. Reden hiervoor is dat begin 2017 in het dekenberaad is besloten dat in alle arrondissementen voorafgaand aan een kantoorbezoek de ingediende financiële gegevens van een kantoor standaard door de unit FTA worden beoordeeld. Deze uniforme aanpak heeft geleid tot aanpassing van de best practice kantoorbezoeken, zodat alle advocaten op de hoogte zijn van deze nieuwe werkwijze van de dekenen en daarover goed worden voorgelicht.

4.1.7.2 Pilot kengetallen

In 2017 is de pilot kengetallen in de arrondissementen Zeeland-West-Brabant, Noord-Holland en Noord-Nederland volledig uitgevoerd. Hierbij zijn de cijfers van circa 1.000 kantoren in deze arrondissementen over de boekjaren 2016 en 2015 betrokken. De dekenen en de adjunct-secretarissen hebben de uitkomsten intensief besproken met de unit FTA. Nadere vervolgacties – met name gericht op de wijze van uitvragen van de gegevens- zullen voorafgaand aan de uitvraag voor het jaar 2018 zijn uitgevoerd. De pilot zal in 2018 in deze drie arrondissementen worden voortgezet. Het arrondissement Oost-Brabant start in 2018 eveneens met de pilot kengetallen.

4.1.7.3 Dienstenaanbod unit FTA

De unit FTA is er niet alleen ter ondersteuning van de deken. Al enkele jaren kunnen advocaten bij de deken aangeven dat ze behoefte hebben aan een advies over een financieel onderwerp. Nadat de deken het verzoek heeft doorgeleid naar de unit FTA, voert de unit het adviestraject uit. Doel van een dergelijk adviestraject is advocaten inzicht te geven in de stand van zaken binnen hun praktijk en hen tevens, indien nodig, aanbevelingen aan te reiken om verbeteringen door te voeren. De deken ontvangt na instemming van de betrokken advocaat altijd een exemplaar van het advies van de unit FTA aan het kantoor en kan dit eventueel gebruiken in het kader van toezicht. Van deze mogelijkheid is in 2017 net als in 2016 in beperkte mate gebruik gemaakt.

4.1.8 Wwft toezicht

De deken is naast toezichthouder op de naleving van de Advocatenwet, sinds 1 januari 2015 ook toezichthouder op de naleving van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme. De Wwft was een van de speerpunten van de deken in 2017. Daarbij zou bijzondere aandacht worden besteed aan de invoering van de Vierde anti-witwasrichtlijn. De implementatiewet Wwft is echter pas eind 2017 naar de Tweede Kamer gestuurd en zal naar verwachting in de loop van 2018 in werking treden. De deken hebben in 2017 wel veel aandacht aan de Wwft en de op handen zijnde wijzigingen besteed en ook cursussen georganiseerd en tijdens alle kantoorbezoeken uitvoerig besproken teneinde het belang van de naleving van de Wwft toch zoveel mogelijk te benadrukken. Voor 2018 is de naleving van de Wwft als speerpunt gehandhaafd.

4.1.8.1 Regulier Wwft toezicht

Bij de af te leggen reguliere kantoorbezoeken is de Wwft een vast onderdeel geweest van de gehanteerde vragen. Hiervoor heeft de unit FTA een selectie van relevante vragen opgesteld die de deken kunnen gebruiken. In 2017 zijn die vragen omgezet naar een specifieke Wwft checklist om zo nog beter de naleving van de Wwft door advocaten te kunnen controleren.

In 2017 zijn er 10 inhoudelijke Wwft onderzoeken gestart waarbij de unit FTA is betrokken. In zeven gevallen is een klacht bij de deken aanleiding geweest voor het instellen van een onderzoek. In drie gevallen is het Wwft onderzoek gestart tijdens een financieel onderzoek van de unit FTA. In vrijwel alle gevallen is of wordt een dekenbezwaar voorbereid door de betrokken deken.

4.1.8.2 Kenniscentrum Wwft

Het kenniscentrum is gevestigd bij het bureau van de Haagse orde van advocaten. Advocaten en medewerkers van de lokale ordes kunnen contact opnemen met dit kenniscentrum voor alle vragen over de Wwft. Het kenniscentrum is dagelijks te bereiken via telefoon 070 - 416 61 29 en per e-mail: wwft@advocatenorde.nl.

Behandelde dossiers

In 2017 heeft het kenniscentrum Wwft 72 adviesaanvragen behandeld. De verzoeken om advies hadden betrekking op de volgende onderwerpen:

Onderwerp	Aantal
Uitleg artikel 1, eerste en tweede lid, Wwft (toepasselijkheid Wwft)	32
Advies op grond van artikel 16 Wwft (meldplicht)	10
Cliëntenonderzoek artikel 3 e.v. Wwft (incl. UBO)	10
Art 35 Wwft (opleiding)	7
Uitleg artikel 1, eerste lid onder n, Wwft (ongebruikelijke transactie)	5
Advies over aannemen contant geld	1
Diversen	7
Eindtotaal	72

Diversen zag bijvoorbeeld op het aanpassen van protocollen in handboeken en informatieverzoeken van banken.

Ten opzichte van 2016 is een kleine toename zichtbaar in het aantal adviesverzoeken. Wat opviel is dat relatief weinig vragen werden gesteld over de implementatie van de Vierde anti-witwasrichtlijn, in tegenstelling tot de verwachting die daarover bestond eind 2016. Het Kenniscentrum verwacht dat op het moment van daadwerkelijke invoering van de nieuwe verplichtingen het aantal vragen over de interpretatie van de nieuwe artikelen en over de werking van het nog in het leven te roepen UBO-register zal toenemen.

Overige werkzaamheden

Zoals gepland hebben ook dit jaar de medewerkers van het Kenniscentrum, mr. A.H. Bollemeijer en mr. S.A.A. Hendrickx, activiteiten ontplooid op het gebied van voorlichting van de balie. Daartoe zijn in twee arrondissementen door hen cursussen gegeven en zijn vier workshops gegeven aan de medewerkers van de Bureaus en de dekenen. Daarnaast hebben beide medewerkers van het Kenniscentrum een congres bijgewoond in Trier, waarbij de ontwikkelingen en gevolgen van de implementatie van de 4e anti-witwasrichtlijn en de mogelijke komst van de 5e anti-witwasrichtlijn op Europees niveau zijn besproken. Voorts is een cursus gevolgd op het gebied van "witwassen".

Het Kenniscentrum heeft een bijdrage geleverd aan de NOvA voor de reactie op de consultatieronde die werd gehouden in verband met implementatie van zowel de Vierde anti-witwasrichtlijn als van de invoering van een UBO-register en gelijktijdige wijziging van de Wet op de Kamer van Koophandel.

Daarnaast heeft het Kenniscentrum deelgenomen aan de bijeenkomsten van de zogenaamde "Commissie Meldplicht", waarin door stakeholders wordt gediscussieerd over de implicaties van de wet en de wijze van toezicht die door de verschillende toezichthouders wordt uitgeoefend, onder leiding van het Ministerie van Financiën.

Voorts wordt periodiek overleg gevoerd met medewerkers van de NOvA, teneinde belangrijke ontwikkelingen te delen en informatie uit te wisselen.

Werkwijze

De werkwijze van het Kenniscentrum is ongewijzigd; advocaten uit het hele land kunnen vertrouwelijk hun vragen voorleggen en advies verkrijgen. Van ieder telefoontje of adviesaanvraag wordt een dossier aangelegd en de adviesaanvragen worden (na onherkenbaar te zijn gemaakt) gebruikt in te geven cursussen teneinde de cursisten meer inzicht te geven in de praktijk.

Voor 2018 is het Kenniscentrum voornemens de voorlichtingsfunctie waar mogelijk uit te breiden teneinde het aantal adviesaanvragen verder te vergroten. Het dekenberaad ontvangt een geanonimiseerd overzicht van alle aan het Kenniscentrum gevraagde door het Kenniscentrum gegeven adviezen. Deze worden ook besproken.

4.1.9 Toezicht op kwaliteit

Naar aanleiding van een uitgebreide bespreking over de toekomst van het toezicht hebben de dekenen afgesproken concreet verder te gaan met het onderwerp toezicht op de kwaliteit van de dienstverlening. Dit onderwerp is door twee dekenen opgepakt en uitgewerkt. Hun ideeën voor invulling van het toezicht op kwaliteit zijn gedeeld met bureaumedewerkers en leden van de raden van de orde tijdens een bijeenkomst in het Muntgebouw halverwege 2017.

4.2 Klachtbehandeling

Op grond van artikel 46c van de Advocatenwet behandelt de deken klachten over advocaten. Klachtbehandeling is, naast toezicht, een van de meest belangrijke taken van de deken. Alle dekenen

behandelen de klachten binnen de kaders van de Advocatenwet en de Leidraad dekenale klachtbehandeling. Op die manier vindt de klachtbehandeling zo veel als mogelijk uniform plaats. Desalniettemin heeft de deken een ruime mate van vrijheid om de klachtprocedure in te richten. Hij zal van deze bevoegdheid gebruik maken indien hij dat noodzakelijk acht voor een goede behandeling van de klacht.

In 2017 zijn 2.245 klachten geregistreerd bij de deken. Dit is een daling van 2,1 procent ten opzichte van het voorgaande jaar. Voor meer informatie zie paragraaf 5.1

4.3 Handhaving

4.3.1 Aanpassing Beleidsregel bestuursrechtelijke handhaving advocatuur en Beleidsregel handhaving Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme

In 2017 is zowel de Beleidsregel bestuursrechtelijke handhaving advocatuur als de Beleidsregel handhaving Wwft aangepast. De beleidsregels zijn in lijn gebracht met de praktijk voor wat betreft het gebruik van het normoverdragende gesprek. Hoe dit instrument in de Beleidsregel was opgenomen (nl. als uitkomst van een bestuursrechtelijk handhavingstraject, waarin uiteindelijk toch wordt afgezien van een bestuurlijke sanctie) strookt niet met hoe het in de praktijk wordt gebruikt (nl. als niet gereguleerd instrument aan het begin van het handhavingstraject, nog voordat de keuze tuchtrecht/bestuursrecht is gemaakt). Het normoverdragend gesprek is om die reden uit beide beleidsregels geschrapt. De aangepaste beleidsregels zijn in werking getreden op 1 juli 2017 en gepubliceerd op alle websites van de lokale orden in de arrondissementen.

4.3.2 Handhaving gedragsregel 2 lid 2

Eind 2015 hebben de dekens gezamenlijk besloten actief op te treden tegen advocaten die zijn aangesloten bij zogeheten koppelwebsites of vergelijkbare wervings- en doorverwijsinstanties, indien deelname zich niet verdraagt met gedragsregel 2 lid 2. Deze regel bepaalt dat het een advocaat niet geoorloofd is om een beloning of provisie toe te kennen of te ontvangen voor het aanbrengen van opdrachten. Achtergrond van deze bepaling is dat de advocaat dient te vermijden dat zijn vrijheid en onafhankelijkheid in de uitoefening van het beroep in gevaar zouden kunnen komen.

De dekens zullen in 2018 bekijken of de nieuwe gedragsregels aanleiding geven om het handhavingsbeleid met betrekking tot het provisieverbod te wijzigen.

4.4 Overige activiteiten

4.4.1 Harmonisering beleid stagiaire-ondernemer

De dekens hebben er eind 2016 voor gekozen in 2017 extra aandacht te besteden aan de stagiaire-ondernemer (zie hoofdstuk 3). Twee dekens zijn aangewezen om het speerpunt verder uit te werken. Besloten is om te komen tot geharmoniseerde afspraken over hoe om te gaan met de stagiaire-ondernemer; deze verschillen namelijk per arrondissement. Bij de uitwerking van die afspraken waren niet alleen de twee dekens betrokken, maar ook de adjunct-secretarissen en de raden van de orde. De stagiaire-ondernemer is namelijk een verantwoordelijkheid van de gehele raad en nieuwe afspraken dienen te worden vastgesteld door de gehele raad. In 2017 is door alle betrokkenen nieuw beleid ontwikkeld. Dat heeft eind 2017 geleid tot een eerste voorstel voor een geharmoniseerde benadering. De verwachting is dat in de eerste helft van 2018 de geharmoniseerde afspraken als onderdeel van de herziene beleidsregel stagiaires kan worden vastgesteld door alle raden van de orde.

4.4.2 Kwaliteitsbevordering

Ook kwaliteitsbevordering was een van de speerpunten van de dekens in 2017. En ook voor dit speerpunt zijn twee dekens aangewezen om het plan verder uit te werken. Dat heeft geleid tot een voorstel bestaande uit drie acties. Allereerst wilden de dekens werken aan vergroten van de bewustwording bij advocaten van het belang van kwaliteit. Daarnaast wilde men methoden ontwikkelen

voor de controle op de naleving van de nieuwe regels voor kwaliteitsbevordering. Tot slot is gesproken over het ontwikkelen van gezamenlijk beleid voor handhaving van de nieuwe regels voor kwaliteitsbevordering en communicatie daarover. Voor wat betreft de eerste actie hebben de dekens aandacht besteed aan het thema kwaliteitsbevordering in de lokale nieuwsbrieven (zie § 2.4). en ondanks dat artikel 26 van de Advocaten niet in werking is getreden dit jaar, hebben de dekens ook veel aandacht besteed aan de andere twee acties. Zo hebben de dekens besloten de regels in het kader van kwaliteitsbevordering in principe bestuursrechtelijk te handhaven. Het is nu verder wachten op inwerkingtreding van artikel 26 van de Advocatenwet.

Tijdens een seminar op 12 juni 2017 zijn door de genoemde dekens vier workshops in kleine groepen gegeven over instrumenten waarmee de kwaliteit van de procesvoering in bestuursrechtelijke en civiele procedures kan worden gecontroleerd. Die kwaliteit is ook een indicator voor de kwaliteit van de verdere advisering en bijstand door een advocaat.

4.4.3 Professionalisering

Professionalisering en ondersteuning van de deken is een belangrijk aandachtspunt van de dekens. Zo hebben de dekens in samenwerking met een adjunct-secretaris in 2017 een opleidingsplan ontwikkeld voor dekens en bij een aantal onderdelen ook de bureaumedewerkers. Tevens is in 2017 al een start gemaakt met een training vergadertechnieken voor de dekens en een cursus bestuursrecht voor dekens en bureaumedewerkers. Ook voor 2018 zijn de cursussen al gepland. Er is onder andere een opleidingsbijeenkomst over privacy en de nieuwe AVG en over tuchtrecht.

Verder is in 2017 gesproken over het dekenprofiel. De dekens zagen meerdere aanleidingen om weer eens stil te staan bij het profiel. Enerzijds vanwege de aanstaande evaluatie van het toezichtmodel (zie § 4.5.1) en anderzijds vanwege de wijze waarop inhoud wordt gegeven aan het dekenaat nieuwe stijl en wat de horizon van het dekenaat nieuwe stijl moet zijn. De bespreking heeft geleid tot vaststelling van een nieuw dekenprofiel dat door de raden van de orde kan worden gebruikt als leidraad bij het voordragen van een nieuwe deken.

Ook aan het project voor de nieuwe kantoorautomatisering is hard gewerkt in 2017. Het oude automatiseringssysteem wordt vervangen en gemoderniseerd. De nieuwe automatisering moet er uiteindelijk voor zorgen dat alle lokale orden uniform registreren en rapporteren. Vanuit de adjunct-secretarissen wordt het project geleid door drie adjuncten. Twee dekens zijn aangewezen om namens alle dekens de contacten met de projectgroep en de bij de uitvoering van het project betrokken partijen te onderhouden.

In 2017 is door de leverancier een deel van het nieuwe systeem opgeleverd, getest en eind 2017 in gebruik genomen. Daarbij is vanuit alle lokale ordes veel betrokkenheid geweest. De eerder afgesproken eindoplevering in juni 2017 is helaas niet gehaald. Nadat eind 2017 een aantal onderdelen ook live is gegaan zijn alle lokale ordes er mee gaan werken en hebben hun eerste ervaringen teruggekoppeld. In 2018 zal nog veel vernieuwing plaatsvinden. Omdat het nieuwe systeem per 1 januari 2018 nog niet volledig in gebruik zou zijn is in het vierde kwartaal van 2017 besloten om het bestaande systeem ook na 1 januari 2018 nog enige tijd in bedrijf te houden met daardoor helaas extra kosten.

4.5 Vooruitzicht activiteiten 2018

De activiteiten voor 2018 zijn opgenomen in het [Jaarplan](#) dekenberaad 2018. Verder verdient de aankomende evaluatie van de Advocatenwet ook in 2018 aandacht.

4.5.1 Evaluatie Wet positie en toezicht advocatuur

De Wet positie en toezicht advocatuur (Wpta) (Staatsblad 2014, 354) is nu drie jaar in werking. In deze wet is een evaluatiebepaling opgenomen (artikel VIa) die bepaalt welke onderdelen van de wet, binnen vijf jaar na inwerkingtreding moeten worden geëvalueerd. De te evalueren artikelen uit de Advocatenwet zijn grofweg in vier categorieën in te delen, te weten:

- Tableau, inclusief de registratie en publicatie van tuchtrechtelijke beslissingen;
- Toezicht, zowel het college van toezicht als de (nieuwe) taken en bevoegdheden van de deken;
- Tuchtrect; en
- Overig.

Het lijkt nog vroeg om nu al te kijken naar de evaluatie, maar de dekenen zijn zich bewust van de toets van het toezicht die onderdeel zal zijn van de evaluatie. Zij menen dat het huidige systeem niet alleen in de opzet maar ook in de uitvoering sinds 1 januari 2015 een enorme ontwikkeling doormaken en zij streven er naar de uitvoering verder te blijven verbeteren. Om die reden wordt net als in 2017 ook in 2018 aandacht besteed aan de werking van de huidige Advocatenwet en dan met name ten aanzien van de bepalingen die geëvalueerd worden.

5 Verantwoording

Registratie en verantwoording heeft continu de aandacht van de dekenen, de adjunct-secretarissen en de orde-bureaus. Ook dit jaar is er weer veel aandacht besteed aan de onderlinge afstemming van zowel de inhoudelijke beoordeling van zaken als de weergave daarvan in de registratie. Dit alles om zo veel als mogelijk een tussen arrondissementen vergelijkbare verantwoording te realiseren. Vooral de adjunct-secretarissen hebben zich daarvoor ingespannen. De resultaten van die inspanningen zijn zichtbaar in de verantwoording in dit jaarverslag. Opgemerkt wordt dat verschillen altijd zullen blijven; het is en blijft mensenwerk en interpretatieverschillen kunnen nooit geheel worden weggenomen. Wel is het streven de verschillen zo klein mogelijk te maken en te houden, om die reden blijft het onderwerp aandacht houden.

De cijfermatige verantwoording in dit verslag is nuttig en bruikbaar, maar staat niet op zichzelf. Meten is een ding, weten is een ander. De cijfermatige verantwoording alleen is onvoldoende om een goed beeld te krijgen van de stand van het toezicht en de klachtbehandeling. Daarvoor is het nodig om de cijfers te duiden en daarmee context aan te brengen. In dit jaarverslag is daarom, nog meer dan in de vorige verslagen, geprobeerd de cijfers te duiden. Daarbij hebben de dekenen zich vragen gesteld als: *Wat zeggen de cijfers ons?* en *Wat is de verklaring voor een bepaalde ontwikkeling?* De antwoorden op die vragen zijn echter moeilijk te geven, omdat deze niet anders dan mede gebaseerd moeten worden op aannames en ontwikkelingen binnen en buiten de advocatuur (bijvoorbeeld grotere bewustwording bij advocaten, meer aandacht voor gedrag en kwaliteit, nieuwe wet- en regelgeving, economische ontwikkelingen). Zorgvuldigheid is geboden teneinde verkeerde conclusies te voorkomen. Waar mogelijk en zinvol worden in dit verslag de cijfers geduid. In andere gevallen worden slechts trends of ontwikkelingen gesignaleerd zonder dat daarvoor direct een verklaring kan worden gegeven.

In dit jaarverslag wordt een totale cijfermatige verantwoording gegeven.⁷ De cijfermatige verantwoording van de klachten, kantoorbezoeken, s-dossiers, CCV en bestuursrechtelijke maatregelen per arrondissement vindt plaats in de lokale jaarverslagen.

5.1 Klachtregistratie

Met ingang van 1 januari 2013 worden alle klachten door de raden van de orde op uniforme wijze geregistreerd. De klachten worden dus voor het vijfde jaar op rij op uniforme wijze geregistreerd. Daar waar mogelijk en zinvol worden de cijfers geduid en wordt een vergelijking met voorgaande jaren gemaakt. De resultaten daarvan treft u in deze paragraaf en in bijlage 4 aan.

Klachten

In 2017 zijn in totaal 2.245 klachten geregistreerd.⁸ Er worden twee soorten klachten geregistreerd. De eerste klacht betreft een schriftelijke uiting van ongenoegen die wordt ingediend bij de deken. De klacht kan van een cliënt, een andere advocaat of een derde afkomstig zijn. Een ingediende klacht zegt op voorhand niets over de gegrondheid van die klacht en dus de kwaliteit of het functioneren van een advocaat. Een ingediende klacht wordt altijd door de deken onderzocht. Het onderzoek is in alle arrondissementen op dezelfde wijze ingericht en kenbaar via de leidraad dekenale klachtbehandeling die te vinden is op alle websites van de lokale ordes⁹. Indien de deken er niet in slaagt de klacht in der minne te schikken dan wordt de klacht ter kennis van de raad van discipline gebracht. Het is uiteindelijk aan de tuchtrechter om een oordeel te vellen over de gegrondheid van de ingediende klacht en daarbij eventueel een maatregel op te leggen. De tweede soort klacht betreft een dekenbezwaar. Onder dekenbezwaar wordt verstaan een klacht van de deken tegen een advocaat die is ingediend bij de raad van discipline (artikel 46f Advocatenwet).

⁷ Opgemerkt wordt dat het gaat om een momentopname; alle cijfers gaan over dossiers die in 2017 zijn gestart, maar niet per se in 2017 zijn afgerond.

⁸ Zie bijlage 4 – Resultaten klachtregistratie 2017.

⁹ Zie bijvoorbeeld: <https://www.advocatenorde-amsterdam.nl/2348/de-klachtenprocedure>.

In 2016 zijn in totaal 2.293 klachten geregistreerd. Ten opzichte van 2016 zijn er dus in 2017 2,1 procent minder klachten geregistreerd. Ook in 2016 was al een daling van het aantal geregistreerde klachten zichtbaar, zij het minder groot (-1.7 procent). Een reden voor deze daling is niet met enige zekerheid te geven; er kan sprake zijn van een normale schommeling in het aantal klachten en mogelijk leidt de in 2016 en 2017 aantrekkende economie er toe dat iets minder snel sprake is van ongenoegen.

Klachten per arrondissement

Wederom is in Amsterdam in absolute aantallen het grootste aantal klachten geregistreerd; dat is ten slotte ook het grootste arrondissement. De landelijke daling van het aantal geregistreerde klachten is niet in alle arrondissementen zichtbaar.

Aantal klachten geregistreerd per arrondissement 1 januari 2017 – 31 december 2017

Arrondissement	Aantal klachten	
	2017	2016
Amsterdam	328	351
Rotterdam	297	279
Den Haag	284	295
Midden-Nederland	276	274
Noord-Nederland	212	180
Oost-Brabant	164	185
Noord-Holland	157	179
Limburg	155	161
Zeeland-West-Brabant	149	154
Gelderland	136	148
Overijssel	87	87
Eindtotaal	2245	2293

Type klacht

Van de in totaal 2.245 geregistreerde klachten is bijna de helft (46 procent) gericht tegen de eigen advocaat. Dit percentage komt overeen met het percentage in 2016 (45 procent). Het aantal geregistreerde klachten tegen de advocaat van de wederpartij is in verhouding iets toegenomen, namelijk 32 procent in 2017 tegenover 31 procent in 2016 en 29 procent in 2015.

Het aantal ingediende dekenbezwaren is ten opzichte van vorig jaar weer gestegen. In 2017 zijn 91 dekenbezwaren geregistreerd tegenover 79 in 2016 en 94 in 2015. De dekenbezwaren die in voorbereiding zijn, maar waar het onderzoek van de deken dus nog loopt, worden geregistreerd bij de s-dossiers. Zie paragraaf 5.3.

Onderwerp per type klacht

Bij de registratie van de klacht wordt ook het onderwerp van de klacht geregistreerd. Het kan zijn dat een klacht over meerdere onderwerpen gaat; al deze onderwerpen worden dan geregistreerd. Het klachtregistratiesysteem kent 40 vooraf bepaalde onderwerpen waaruit bij de registratie van een klacht kan worden gekozen. Een lijst van enkel onderwerpen zegt niet zoveel. Om die reden is per type klacht (zie hierboven) bekeken over welk onderwerp de klacht gaat. Een groot deel van de klachten over de eigen advocaat ziet op de kwaliteit van de dienstverlening. Veel klagers noemen de kwaliteit als onderwerp van hun klacht als zij teleurgesteld zijn over de uitkomst van een zaak of als zij onterechte verwachtingen hadden over wat een zaak kan opleveren. Bij verlies van een zaak of een hoge declaratie wordt dan geklaagd over de kwaliteit van de dienstverlening. Na onderzoek blijkt in deze gevallen de

klacht vaak ongegrond. Hetzelfde geldt voor de categorie zorg in acht te nemen jegens wederpartij. Dit onderwerp is de grootste categorie bij klachten over de advocaat van de wederpartij, zeker in zaken waarin emoties tussen partijen een rol spelen zoals personen- en familierecht en jeugdrecht. Ook hier spelen onterechte verwachtingen en teleurstelling over de uitkomst van een zaak vaak een rol bij het indienen van een klacht en is de uitkomst vaak dat de klacht ongegrond is. Voor een totaaloverzicht van de onderwerpen per type klacht wordt verwezen naar bijlage 4.

Rechtsgebieden per klacht

Bij de registratie van de klacht is in bijna alle gevallen ook het rechtsgebied geregistreerd. De meeste geregistreerde klachten (39 procent) zien op het rechtsgebied civiel overig. Het gaat dan bijvoorbeeld om beslag en executie zaken, cassatiezaken, burenruzies en consumentengeschillen. De categorie 'overig' ziet onder andere op klachten over de centrale controle op de verordeningen en overige dekenbezwaren. De cijfers over 2017 zijn vergelijkbaar met die over 2016.

Hoedanigheid klager

In driekwart van de gevallen wordt een klacht ingediend door een particulier (73 procent). Dat percentage is vergelijkbaar met vorig jaar (74 procent). De categorie particulier en advocaat houdt in dat een particulier gezamenlijk met een advocaat klaagt over een andere advocaat. De advocaat is dan dus ook klager en niet de vertegenwoordiger van de particulier.

Bekend is dat er particulieren zijn die vaak meerdere klachten tegen advocaten indienen. Zij dienen meerdere klachten in tegen dezelfde advocaat of tegen verschillende advocaten. Vanwege de wijze waarop klachten worden geregistreerd is een analyse van het aantal klagers dat meerdere keren een klacht indient niet mogelijk. Kennis daarvan komt vooral door de ervaringen van de bureaumedewerkers bij de lokale ordes.

Klachtafhandeling

De behandeling van klachten is een continu proces. De in dit jaarverslag opgenomen cijfers zijn dan ook een momentopname waarbij voor de cijfers over klachtafhandeling geldt dat het beeld een dag later weer anders kan zijn. Op het moment van het verzamelen van deze cijfers (periode 1 februari - 1 maart 2018) was 55 procent van de in 2017 geregistreerde klachten nog in behandeling. Dat is niet vreemd als in aanmerking genomen wordt dat het onderzoek van de deken enige tijd vergt. In 2017 ingediende klachten zullen dus voor een deel in 2018 worden afgehandeld en een andere status krijgen. Bijna een vijfde (18 procent) van de klachten is in ruste, al dan niet na het innemen van een dekenstandpunt of het niet betalen van het griffierecht. Dit betekent dat de klager na (herhaaldelijk) verzoek van de deken niet kenbaar heeft gemaakt welk traject hij verder met zijn klacht wil inzetten, dat de klager tevreden was met het oordeel van de deken of dat de klager na herhaaldelijk herinneren het verplichte griffierecht niet heeft betaald zodat de klacht niet doorgezet wordt naar de raad van discipline. Als de klager op een later moment alsnog betaalt, wordt de klacht op dat moment ter kennis gebracht van de raad van discipline.

5.2 Kantoorbezoeken

In ieder arrondissement bezoekt de deken, met behulp van de leden van de raad, de bureaumedewerkers en in sommige gevallen de unit FTA, minimaal 10 procent van alle kantoren in zijn arrondissement. Op 1 januari 2017 waren er 5.297 kantoren geregistreerd. Dat betekent dat 530 kantoren bezocht moesten worden. In totaal zijn in 2017 586 kantoren bezocht.

Van een kantoorbezoek is sprake indien het als kantoorbezoek wordt aangekondigd en voorbereid en tijdens het kantoorbezoek alle vragen in de checklist aan de orde komen. Bij een kantoorbezoek komt een groot aantal aspecten van de praktijkvoering aan de orde. Een kantoorbezoek is dus iets anders dan een kantooronderzoek dat zich richt op een of een beperkt aantal aspecten van de praktijkvoering die specifiek toezicht vragen.

Aantal kantoorbezoeken in 2017

Arrondissement	Totaal kantoren per 1 januari 2017	10%	Bezocht per 31 december 2017
Amsterdam	1007	100	123
Den Haag	599	60	60
Gelderland	430	43	45
Limburg	301	30	43
Midden-Nederland	719	72	72
Noord-Holland	352	35	42
Noord-Nederland	292	29	35
Oost-Brabant	391	39	42
Overijssel	237	24	25
Rotterdam	620	62	65
Zeeland-West-Brabant	349	35	34
Totaal	5297	530	586

De cijfers zien alleen op de kantoorbezoeken. Daarbij zijn zowel eerste als vervolgbezoeken meegenomen. Van de in totaal 586 bezochte kantoren zijn er 51 geselecteerd omdat er sprake was van een signaal dat het beste kon worden opgevolgd door een regulier kantoorbezoek waarbij meerdere aspecten van de praktijkvoering onderwerp van bespreking zijn. De kantoren die voor de uitvoering van het genoemde beleid worden bezocht worden deels geselecteerd op basis van in een arrondissement geselecteerde risicofactoren voor de praktijkvoering en deels willekeurig uit de lijst van kantoren in een arrondissement (waarbij er wel voor wordt gewaakt dat een kantoor niet binnen korte tijd twee keer wordt bezocht wanneer daar geen aanleiding voor is). Het afleggen van reguliere kantoorbezoeken in geval van signalen dat het beste door een kantoorbezoek kan worden opgevolgd en de deels risico gestuurde selectie dragen bij aan het proactieve toezicht van de deken.

De meeste kantoorbezoeken (89 procent) vinden plaats bij kleinere kantoren (1-5 advocaten). Dat is niet vreemd als in aanmerking genomen wordt dat 89 procent van het totaal aantal kantoren in Nederland kleine kantoren zijn (1-5) advocaten. Daarnaast is een groot deel van de grotere kantoren al bezocht en resteren vooral de kleinere kantoren over om te bezoeken.

Tijdens de kantoorbezoeken wordt de door de dekens gezamenlijk vastgestelde vragenlijst gebruikt als leidraad bij het gesprek. Onderwerpen die aan de orde komen zijn samenwerking, financiële soliditeit, bedrijfsvoering en beroepsaansprakelijkheidsverzekering, derdengelden, Wwft en contante betaling, inrichting en kwaliteit van de dienstverlening, opleiding en klachtbehandeling. Verder wordt aandacht besteed aan de toezichtspeerpunten zoals vastgesteld in het jaarplan van het dekenberaad. Relevante stukken worden vooraf opgevraagd en/of ter plekke ingezien.

Tijdens het doornemen van de vragenlijst en het inzien van de stukken, kunnen onvolkomenheden worden geconstateerd. In de meeste gevallen kan een onvolkomenheid direct worden opgelost of wordt een termijn gegeven om de geconstateerde onvolkomenheid aan te passen. Bij het constateren van ernstige onvolkomenheden en/of het uitblijven van aanpassing binnen een redelijke termijn wordt een specifiek toezicht dossier (s-dossier) aangemaakt. In 2017 heeft bij 65 kantoren het kantoorbezoek geleid tot één of meerdere s-dossiers. Dit betekent dat bij 11 procent van de bezochte kantoren een of meerdere s-dossiers zijn aangemaakt. Dat aantal is vergelijkbaar met 2016, toen 9 procent van de bezochte kantoren leidde tot één of meerdere s-dossiers.

Zoals eerder aangegeven ondersteunt de unit FTA de deken bij de kantoorbezoeken. Dat doet hij op verschillende manieren. In alle arrondissementen worden voorafgaand aan alle kantoorbezoeken relevante financiële gegevens opgevraagd en geanalyseerd door de unit. De unit levert degenen die het

kantoor bezoeken vervolgens een document aan met daarin de aandachtspunten en vragen op financieel gebied. Daarnaast gaat de unit mee met kantoorbezoeken indien de deken dat gewenst acht. De unit FTA is in 2017 9 keer mee geweest op kantoorbezoek.

Een complete cijfermatige verantwoording over de in 2017 afgelegde kantoorbezoeken treft u aan in bijlage 5.

5.3 Specifiek toezicht dossiers

In overleg met de deken en/of de raad van de orde behandelt het lokale ordebureau dossiers in het kader van toezicht en naleving van de regelgeving. Het gaat hier om toezichtactiviteiten anders dan de uitvoering van kantoorbezoeken of de behandeling van klachten. Deze zogenaamde s-dossiers zijn een belangrijk onderdeel van het toezicht. In 2017 zijn in totaal 944 s-dossiers aangemaakt.¹⁰

S-dossiers komen voort uit bijvoorbeeld kantoorbezoeken of de CCV. Bij de CCV gaat het dan bijvoorbeeld om het niet behalen van de verplichte opleidingspunten of het ontbreken van de schriftelijke vastlegging van procedures. Ook wordt naar aanleiding van de signalen van ketenpartners (zoals rechterlijke macht, openbaar ministerie, Raad voor Rechtsbijstand of de IND) of derden een s-dossiers aangemaakt en onderzoeken uitgevoerd waarbij contact wordt opgenomen met de advocaat op wiens optreden het signaal betrekking heeft. Indien het signaal ziet op een bepaalde door de advocaat behandelde zaak wordt het dossier opgevraagd en beoordeeld. Ook kan een s-dossier worden aangemaakt wanneer een advocaat zich bij de deken meldt. Hierbij kan gedacht worden aan verzoeken om inschrijving op het tableau, (weigeren van) verzoeken om vrijstelling van te behalen opleidingspunten voor herintreders, verzoeken om goedkeuring stage en patroon en verzoeken om afgifte van de stageverklaring. Onder de aanleiding 'overig' vallen bijvoorbeeld meldingen van het juridisch loket, de NOvA of sociale instellingen zoals maatschappelijk werk. Ook signalen van andere advocaten worden onder deze categorie geregistreerd.

De onderwerpen waarop s-dossiers zien zijn zeer divers. Het idee bij het onderzoek in en de verantwoording van de s-dossiers is dat verantwoording wordt afgelegd over deze onderwerpen en dus niet over de gebruikte instrumenten. Veel van de in 2017 aangemaakt s-dossiers zien op de gedragsregels en de financiële soliditeit.

Een onderzoek naar aanleiding van een s-dossier wijst in sommige gevallen uit dat van enige overtreding of reden tot zorg geen sprake is. Indien dit wel zo is hoeft niet per se een sanctie te volgen. Bij een onderzoek naar de financiële soliditeit ligt het bijvoorbeeld niet direct voor de hand dat er een toezichtmaatregel volgt, maar wordt eerst gezocht naar mogelijke oplossingen. Daarbij is het mogelijk in zo'n dossier een coach in te zetten. In dat geval eindigt het s-dossier dus wel met een toezichtmaatregel. Ook in andere gevallen kan een s-dossier eindigen met een toezichtmaatregel. Het gaat dan vaak om een normoverdragend contact. Onder normoverdragend contact vallen ook de situaties waarin een deken dreigt met tuchtrechtelijke of bestuursrechtelijke handhaving, waarna een advocaat vaak alsnog voldoet aan wat de deken vraagt. Onder besluit Awb vallen met name beslissingen genomen naar aanleiding van verzoeken inzake stage en inschrijving.

Ook in het kader van de s-dossiers over financiële aangelegenheden wordt de unit FTA frequent ingeschakeld.

Een complete cijfermatige verantwoording over de in 2017 geopende s-dossiers treft u aan in bijlage 6.

¹⁰ Zie ook bijlage 6 – Resultaten s-dossiers 2017.

6 BIJLAGEN

Bijlage 1 – Samenstelling dekenberaad 2017

Dekens

Naam	Deken arrondissement
Pieter van Regteren Altena (voorzitter dekenberaad vanaf 1 april 2017)	Amsterdam
David de Knijff	Den Haag
Vincent van Waterschoot	Gelderland
Eduard Prickartz (tot 30 maart 2017) Hans Vogels (vanaf 30 maart 2017)	Limburg
Tonco Roest Crollius (tot 31 maart 2017) Bas le Large (vanaf 31 maart 2017)	Midden-Nederland
Monique Brink	Noord-Holland
Rob Geene	Noord-Nederland
Jan Frederik Schnitzler	Oost-Brabant
Paul Manning (tot 28 maart 2017) Carl Lutikhuis (vanaf 28 maart 2017)	Overijssel
Rob Meijer	Rotterdam
Emilie van Empel (deken tot 30 juni 2017, voorzitter dekenberaad tot 1 april 2017) Lex Lensink (vanaf 1 juli 2017)	Zeeland-West-Brabant

Secretariaat dekenberaad

Naam	Functie
Niels Hupkes	Technisch voorzitter vanuit de NOvA
Marieke Amersfoort-Neutel	Secretaris dekenberaad vanuit de NOvA

Overige deelnemers dekenberaad

Naam	Functie
Bart van Tongeren	Algemeen deken
Raffi van den Berg	Algemeen Secretaris NOvA
Lies Weitenberg	Manager communicatie NOvA

Bijlage 2 – Resultaten Centrale controle op de verordening

Resultaten CCV over 2016 (individueel)

Arrondissement	Oost-Brabant*	Amsterdam*	Den Haag*	Limburg	Noord-Holland	Rotterdam	Gelderland	Midden-Nederland*
CCV-opgaven met status overgedragen deken. Dit zijn de CCV-opgaven die worden overgedragen aan de deken wegens een (mogelijke) ernstige onvolkomenheid/onvolkomenheden.	23	109	32	19	10	35	16	32
Follow up:								
Voldaan (na actie deken)	10	35	21	12	6	11	7	8
S-dossier	11	1	1	5	4	3	2	20
Afspraak deken	2	70	8	1		20	6	
Opheffing / eigen schrapping		3	1	1		1	1	4
In behandeling								
Totaal	23	109	31	19	10	35	16	32
CCV-opgaven overig (<i>status aangeschreven door bureau en niet voldaan</i>). Dit zijn de CCV-opgaven die zijn overgedragen nadat de afdeling toezicht een eerste aanschrijving heeft gedaan of waarbij de afdeling toezicht een eerste aanschrijving en beoordeling van opgevraagde stukken heeft gedaan. *Voor Oost-Brabant, Amsterdam, Den Haag en Midden Nederland doet de afdeling toezicht (op verzoek van de dekens) alleen een eerste aanschrijving.	3	13	3	1	2	1		2
Follow up:								
Voldaan (na actie deken)	2	12		1	2	1		1
S-dossier								1
Afspraak deken	1	1	3					
Opheffing / eigen schrapping								
Totaal	3	13	3	1	2	1		2
Door lokale orden zelf beoordeelde en afgehandelde CCV-opgaven (<i>status afspraak deken en nader onderzoek</i>). Dit betreft CCV-opgaven die na de deadline tot het doen van opgave zijn gedaan. De afdeling toezicht heeft deze niet beoordeeld.	1	1	1	1	1	4		
Follow up:								
Voldaan (na actie deken)					1			
S-dossier								
Afspraak deken	1	1	1	1		4		
Opheffing / eigen schrapping								
Totaal	1	1	1	1	1	4		
CCV-opgaven met eindstatus afspraak puntentekort. Dit zijn CCV-opgaven waarbij een puntentekort is geconstateerd. Tijdens de CCV over 2017 wordt gecontroleerd of het puntentekort is ingehaald.	20	104	27	12	19	36	24	38

Verslag van werkzaamheden dekenberaad 2017

Resultaten CCV over 2016 (kantoren met twee of meer advocaten)

Arrondissement	Oost-Brabant*	Amsterdam*	Den Haag*	Limburg	Noord-Holland	Rotterdam	Gelderland	Midden-Nederland*
CCV-opgaven met status overgedragen deken. Dit zijn de CCV-opgaven die worden overgedragen aan de deken wegens een (mogelijke) ernstige onvolkomenheid/onvolkomenheden.	8	24	13	4	6	11	6	12
Follow up:								
Voldaan (na actie deken)	7	18	12	4	5	7	6	12
S-dossier	1	1	1		1			
Afspraak deken		4				4		
Opheffing / eigen schrapping		1						
Totaal	8	24	13	4	6	11	6	12
CCV-opgaven overig (<i>status aangeschreven door bureau en niet voldaan</i>). Dit zijn de CCV-opgaven die zijn overgedragen nadat de afdeling toezicht een eerste aanschrijving heeft gedaan of waarbij de afdeling toezicht een eerste aanschrijving en beoordeling van opgevraagde stukken heeft gedaan. *Voor Oost-Brabant, Amsterdam, Den Haag en Midden Nederland doet de afdeling toezicht (op verzoek van de dekens) alleen een eerste aanschrijving.	6	26	5	1	1	4	3	5
Follow up:								
Voldaan (na actie deken)	5	19	5	1	1	2	3	5
S-dossier	1	1				1		
Afspraak deken		6				1		
Opheffing / eigen schrapping								
Totaal	6	26	5	1	1	4	3	5
Door lokale orden zelf beoordeelde en afgehandelde CCV-opgaven (<i>status afspraak deken en nader onderzoek</i>). Dit betreft CCV-opgaven die na de deadline tot het doen van opgave zijn gedaan. De afdeling toezicht heeft deze niet beoordeeld.		1					1	
Follow up:								
Voldaan (na actie deken)		1					1	
S-dossier								
Afspraak deken								
Opheffing / eigen schrapping								
Totaal		1					1	

Verslag van werkzaamheden dekenberaad 2017

Resultaten CCV over 2016 (eenmanskantoren)

Arrondissement	Oost-Brabant*	Amsterdam*	Den Haag*	Limburg	Noord-Holland	Rotterdam	Gelderland	Midden-Nederland*
CCV-opgaven met status overgedragen deken. Dit zijn de CCV-opgaven die worden overgedragen aan de deken wegens een (mogelijke) ernstige onvolkomenheid/onvolkomenheden.	17	67	31	12	13	17	13	24
Follow up:								
Voldaan (na actie deken)	15	58	28	9	12	7	12	23
S-dossier	2					3	1	1
Afspraak deken		7		3		7		
Opheffing / eigen schrapping		2			1			
In behandeling			3					
Totaal	17	67	31	12	13	17	13	24
CCV-opgaven overig (<i>status aangeschreven door bureau en niet voldaan</i>). Dit zijn de CCV-opgaven die zijn overgedragen nadat de afdeling toezicht een eerste aanschrijving heeft gedaan of waarbij de afdeling toezicht een eerste aanschrijving en beoordeling van opgevraagde stukken heeft gedaan. *Voor Oost-Brabant, Amsterdam, Den Haag en Midden Nederland doet de afdeling toezicht (op verzoek van de dekens) alleen een eerste aanschrijving.	8	26	15	4	3	7	4	9
Follow up:								
Voldaan (na actie deken)	6	21	15	4	3	5	4	8
S-dossier	1	1				2		1
Afspraak deken	1	3						
Opheffing / eigen schrapping		1						
Totaal	8	26	15	4	3	7	4	9
Door lokale orden zelf beoordeelde en afgehandelde CCV-opgaven (<i>status afspraak deken en nader onderzoek</i>). Dit betreft CCV-opgaven die na de deadline tot het doen van opgave zijn gedaan. De afdeling toezicht heeft deze	1	8	1		3	1		2
Follow up:								
Voldaan (na actie deken)	1	6						
S-dossier			1					
Afspraak deken		2			1	1		
Opheffing / eigen schrapping					2			
Totaal	1	8	1		3	1		2

Bijlage 3 – Aantallen reguliere onderzoeken unit FTA 2017

Arrondissement	Financieel onderzoek	Inhoudelijk en/of Wwft-onderzoek	Desk Research	Desk Research n.a.v. CCV	Totaal
Amsterdam	2	6	84	0	92
Den Haag	1	1	42	0	44
Gelderland	0	2	45	1	48
Limburg	13	1	58	0	72
Midden Nederland	0	0	65	0	65
Noord-Holland	5	6	91	4	106
Noord-Nederland	4	1	51	0	56
Oost-Brabant	1	2	58	0	61
Overijssel	2	0	32	0	34
Rotterdam	0	0	22	5	27
Zeeland-West-Brabant	1	0	39	0	40
Totaal	29	19	587	10	645

Bijlage 4 – Resultaten klachtregistratie 2017

Basisinformatie	
Periode van de analyse	01-01-2017 t/m 31-12-2017
Aantal klachten	2245
Aantal advocaten per 01-01-2017	17498

1. Klachten per arrondissement

Aantal klachten geregistreerd per arrondissement 1 januari 2017 – 31 december 2017

Arrondissement	Aantal klachten	
	2017	2016
Amsterdam	328	351
Rotterdam	297	279
Den Haag	284	295
Midden-Nederland	276	274
Noord-Nederland	212	180
Oost-Brabant	164	185
Noord-Holland	157	179
Limburg	155	161
Zeeland-West-Brabant	149	154
Gelderland	136	148
Overijssel	87	87
Eindtotaal	2245	2293

2. Type klacht

Type klacht 1 januari 2017 – 31 december 2017

Klachten	Aantal klachten	In %
over de eigen advocaat	1028	46%
over de advocaat van de wederpartij	713	32%
van advocaten tegen advocaten	182	8%
overig	155	7%
van de deken	91	4%
tegen de deken	76	3%
Eindtotaal	2245	100%

3. Onderwerp per type klacht

Klachten over de eigen advocaat	Aantal klachten	In %
Kwaliteit van de dienstverlening	447	31%
Communicatie cliënt of bejegening	164	11%
Financiën algemeen	119	8%
Informatieverschaffing of instemming cliënt	103	7%
Opdracht	103	7%
Traagheid	94	7%
Declaratie, aanvullende zekerheid of incasso	86	6%
Vrijheid terugtrekken of bijstand weigeren	69	5%
Belangenverstrengeling	50	4%
Toevoeging en financiën	45	3%
Beleidsvrijheid	39	3%
Termijnen	36	2%
Andere bezwaren	30	2%
Toevoegingsmogelijkheden en aanvraag	16	1%
Geheimhoudingsplicht	14	1%
Vereiste schriftelijke vastlegging	12	1%
Retentierecht	9	1%
Zorg in acht te nemen jegens wederpartij	3	NIHIL
Vrijheid of ruimte van handelen	2	NIHIL
Grievende uitlatingen, dreigement of berichten derden	1	NIHIL
Tegenstrijdige belangen	1	NIHIL
Eindtotaal	1443	100%

Verslag van werkzaamheden dekenberaad 2017

Klachten over de advocaat van de wederpartij	Aantal klachten	In %
Zorg in acht te nemen jegens wederpartij	304	31%
Bewust gebruik onjuiste gegevens of informatie	214	22%
Grievende uitlatingen, dreigement of berichten derden	166	17%
Vrijheid of ruimte van handelen	147	15%
Andere bezwaren	82	8%
Rechtsmaatregelen	54	5%
Schikkingsonderhandelingen	11	1%
Regels m.b.t. de juridische strijd	5	1%
Belangenverstrengeling	1	NIHIL
Tegenstrijdige belangen	1	NIHIL
Totaal	985	100%

Klachten van advocaten tegen advocaten	Aantal klachten	In %
Regels m.b.t. de juridische strijd	60	28%
Andere bezwaren	42	20%
Onwelwillendheid	42	20%
Confraternele correspondentie	25	12%
Overname van zaken	24	11%
Tegenstrijdige belangen	9	5%
Financiële verplichtingen of toezeggingen	8	4%
Geheimhoudingsplicht	1	NIHIL
Rechtsmaatregelen	1	NIHIL
Schikkingsonderhandelingen	1	NIHIL
Totaal	213	100%

Klachten van overig	Aantal klachten	In %
Tegen advocaat andere hoedanigheid	67	41%
Van derden tegen advocaat	65	40%
Beklag tegen weigeren in behandeling nemen verzoek	10	6%
Tegen advocaat als tuchtrechter	9	5%
Tegen advocaat privé	5	3%
Tegen kantoor of samenwerkingsverband	3	2%
Wegens inbreuk int. regels en richtlijnen	3	2%
Tegen patroon of stagiaire	1	1%
Totaal	163	100%

Klachten van de deken	Aantal klachten	In %
Wat in het algemeen niet betaamt	47	46%
Andere bezwaren	17	17%
Informatie, onderzoek of aangifte(n) derde(n)	17	17%
Tekortkomingen uit de CCV	18	18%
Tekortkomingen uit de opgave nieuw kantoor	2	2%
Totaal	101	100%

4. Rechtsgebied per klacht

Rechtsgebied van de klacht 1 januari 2017 – 31 december 2017

Rechtsgebied	Aantal klachten	In %
Civiel-overig	866	39%
Familierecht	572	25%
Overig	187	8%
Strafrecht	135	6%
Arbeidsrecht	115	5%
Ondernemingsrecht	97	4%
Huurrecht	83	4%
Bestuursrecht + sociaal zekerheidsrecht	81	4%
Curator + faillissementen	50	2%
Vreemdelingenrecht	19	1%
Overig	40	2%
Totaal	2245	100%

5. Hoedanigheid klager

Hoedanigheid klager 1 januari 2017 – 31 december 2017

Hoedanigheid klager	Aantal klachten	In %
Particulier	1638	73%
Advocaat	303	14%
Bedrijf	167	7%
Particulier en Advocaat	18	1%
Overig	119	5%
Totaal	2245	100%

6. Afhandeling klachten

Afhandeling klacht 1 januari 2017 – 31 december 2017

Soort afhandeling	Aantal	In %
In behandeling	1243	55%
Klacht naar raad van discipline	409	18%
Klacht in ruste of griffierecht niet betaald	220	10%
Klacht in ruste na dekenstandpunt	177	8%
Klacht ingetrokken	172	8%
Klacht geschikt	20	1%
Klacht naar geschillencommissie of andere instantie	4	0%
Totaal	2245	100%

Bijlage 5 – Resultaten kantoorbezoeken 2017

Aantal kantoorbezoeken

Arrondissement	Totaal kantoren per 1 januari 2017	10%	Bezocht per 31 december 2017
Amsterdam	1007	100	123
Den Haag	599	60	60
Gelderland	430	43	45
Limburg	301	30	43
Midden-Nederland	719	72	72
Noord-Holland	352	35	42
Noord-Nederland	292	29	35
Oost-Brabant	391	39	42
Overijssel	237	24	25
Rotterdam	620	62	65
Zeeland-West-Brabant	349	35	34
Totaal	5297	530	586

Aanleiding voor het kantoorbezoek

Aanleiding	Aantal	In %
Signaal	51	9%
Aselect geselecteerd	535	91%

Omvang van de bezochte kantoren

Omvang kantoor	Aantal	In %
1 advocaat	326	56%
2-5 advocaten	195	33%
6-20 advocaten	60	10%
21-60 advocaten	5	1%
61+ advocaten	0	0%

Kantoorbezoek geleid tot nader toezichtonderzoek (s-dossier)¹¹

	Aantal
Aantal kantoren waarbij het kantoorbezoek heeft geleid tot één of meer nadere toezichtonderzoeken (s-dossier)	65

¹¹ Eén kantoorbezoek kan leiden tot meerdere s-dossiers.

Kantoorbezoek met unit FTA¹²

	Aantal	In %
Unit FTA	9	2%

¹² Hiermee wordt bedoeld inschakeling van de unit FTA anders dan de standaardscreening die de unit FTA voor een aantal arrondissementen voorafgaand aan een kantoorbezoek verzorgt.

Bijlage 6 – Resultaten s-dossiers 2017

Aantal s-dossiers¹³

	Aantal
S-dossiers	898

Aanleiding voor het s-dossier¹⁴

Aanleiding	Aantal
Advies	12
Bemiddeling	28
Kantoorbezoek	88
CCV	145
Opgave nieuw kantoor	5
Klacht	71
Geschillencommissie	2
Stage aangelegenheden	44
Eigen melding	124
Signaal Rechterlijke Macht	65
Signaal OM	40
Signaal Raad voor Rechtsbijstand	28
Signaal IND	1
Signaal Reclassering	59
Thematisch toezicht, dekenberaad	113
Overig	122

¹³ Er wordt in principe per toezichtonderwerp een s-dossier gemaakt. Dat betekent dat in de meeste gevallen één s-dossier één onderwerp heeft en dat als er bij een advocaat meerdere aspecten aanleiding geven tot nader toezichtonderzoek, er meerdere s-dossiers worden aangemaakt voor die ene advocaat. Er kunnen echter gevallen zijn waarin dat niet altijd gewenst is en een s-dossiers dus meerdere onderwerpen heeft.

¹⁴ Eén s-dossier kan meerdere aanleidingen hebben.

Onderwerpen s-dossiers

<i>Nalevingstoezicht</i>	Aantal	Totaal aantal
Vakbekwaamheid	109	
Praktijkstructuren en kantoor naam	44	
Praktijkuitoefening in dienst	3	
Kantoororganisatie	83	
Beroepsaansprakelijkheid	6	
Resultaat gerelateerde beloning	5	
Kantoorhouden (art 12 Advw)	19	
Gedragsregels / Advw art. 46	165	
Onvoldoende kwaliteit	32	
Uitvoering tuchtrechtelijke maatregel	11	
Overig	110	
Totaal nalevingstoezicht		587
<i>Financieel toezicht</i>		
Financiële administratie	24	
Derdengelden	46	
Contante betalingen	16	
Wwft	6	
Financiële soliditeit	121	
Overig	24	
Totaal financieel toezicht		237
<i>Toelatingstoezicht</i>		
Nader onderzoek inzake inschrijvingsverzoek	7	
Stage zaken	42	
Totaal toelatingstoezicht		49
Eindtotaal		873

Speerpunten dekenberaad¹⁵	Aantal
Wwft	8
Kwaliteit	38
Stagiaire ondernemer	29
Privacy en gegevensbeveiliging	3
Totaal	78

¹⁵ In het Jaarplan van het dekenberaad voor 2017 is een aantal speerpunten opgenomen voor het dekenale toezicht. In de verantwoording is opgenomen hoeveel s-dossiers er zijn behandeld over onderwerpen die in dat jaar als speerpunt zijn aangemerkt.

Gebruikte toezichtmaatregelen s-dossiers¹⁶

Gebruikte toezichtmaatregelen	Aantal
Normoverdragend contact	238
Dekenbezwaar	47
Gedoogbesluit	0
Boete	1
Last onder dwangsom	1
Afzien maatregel na zienswijze	1
Besluit Awb	40
Coaching	7
60ab	2
60b	7
60c	0
Geen toezichtmaatregel	333

Ingeschakelde derde

Ingeschakelde derde	Aantal
Unit FTA	83
Coach	7

¹⁶ Eén s-dossier kan eindigen met meerdere toezichtmaatregelen.

Bijlage 7 – Resultaten bestuursrechtelijke handhaving 2017

Bestuursrechtelijke maatregel	Aantal
Boete	1
Last onder dwangsom	2
Afzien van maatregel na zienswijze	3